06.02.24

8-А-Б клас

Всесвітня історія

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Московське царство. Правління династії Романових.

Мета: знайомити учнів із внутрішньою та зовнішньою політикою Івана IV. Розглянути сутність опричнини та події Лівонської війни, удосконалювати вміння учнів аналізувати, порівнювати історичні факти, події та явища; робити висновки, виховувати в учнів патріотизм, гуманізм та загальнолюдські цінності.

Актуалізація опорних знань

Експрес-опитування

- 1. Яке місто в XVI—XVII ст. було столицею Кримського ханства?
- 2. Як у ханстві називали вождів семи найбільших родів?
- 3. Чим займалися татари, що заселяли південний берег півострова?
- 4. На які чотири громади поділялося все населення півострова?
- 5. Кого Кримське ханство вважало своїм найнебезпечнішим противником?
- 6. Скільки населення вивезли татари з українських земель у першій половині XVII ст.?

Мотивація навчальної діяльності

Синтез думок: поясніть поняття з «хмаринки»

Вивчення нового матеріалу

Хронологічний ланцюжок

Основні дати та події:

Січень 1547 р. – вінчання Івана IV на царство.

- 1549 р. скликання Земського собору.
- 1550 р. Судебник Івана IV.
- 1551 р. «Стоглавий» церковний собор.
- 1552 р. підкорення Казанського ханства.
- 1556 р. підкорення Астраханського ханства.
- 1558-1583 рр. Лівонська війна.
- 1565-1572 період опричини.
- 1574 р. початок освоєння Сибіру купцями Строгановими.
- 1582 р. похід Єрмака, початок завоювання Сибіру.
- 1613 р.— обрання царем Михайла Романова.

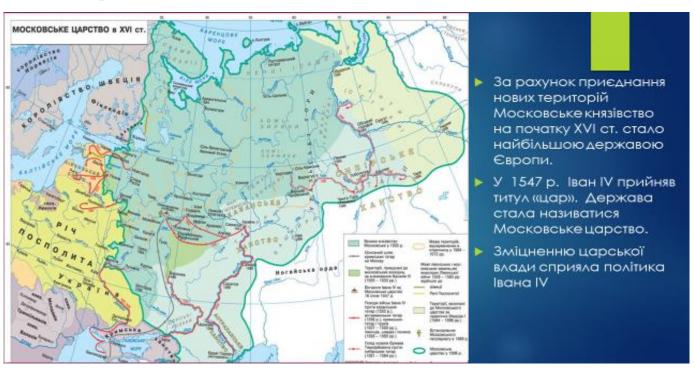
Робота з поняттями (запишіть)

Самодержавство — система влади в Московській і Російській державі, за якої держава вважається власністю монарха, а його влада не обмежена законами.

Земський собор — дорадчий орган при московському монарху з представників землевласників і духівництва.

Опричнина — 1) частина Московської держави, особисті володіння (домен) царя; 2) період 1565-1572 рр. в Московській державі, що супроводжувався репресіями проти бояр і духовенства.

Робота з картою

Робота зі схемою (запишіть)

3міст опричнини

Землі Московської держави

Бояри

Опричнина -

царський уділ. Створений спеціальний апарат управління і військо - опричники

Земщина -

інші землі, передані під опіку Боярської думи і приказів. Збереглися традиційні форми правління і землеволодіння

Основний метод діяльності опричників – терор. Почалися масові розправи над неугодними цареві людьми.

Tepop – придушення противників насильницькими методами.

Відзнака опричника

Боротьба опричників проти земщини

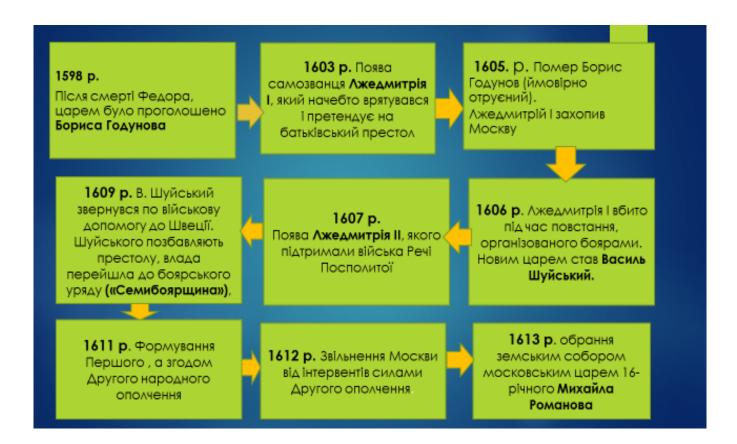

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Робота з підручником: стор. 125

Запишіть події в хронологічній послідовності

Династія Романових 1613-1917 рр.

Цар Михайло Романов (1596 – 1647 pp).

- Утверджується станово-представницька монархія.
- Зростає значення земських соборів, до складу яких входили вище духовенство, Боярська дума, представники дворянства, козацтва, купецтва, посадських людей (ремісники, торговці)
- Собори мали дорадчі повноваження.

Цар **Олексій Михайлович Романов** (1629 – 1676 рр.).

- Поновлено Самодержавство;
- Земські собори збиралися рідше, а в 1564 р. їхнє скликання припинилося;
- Боярська дума виконувала функції уряду;
- у 1649 р. «Соборним уложенням» остаточно особисту залежність селян.

Зовнішня і внутрішня політика Петра I (1682 – 1725 pp.)

Задачі у зовнішній політиці

 Вихід до морів для поліпшення торгівельних шляхів

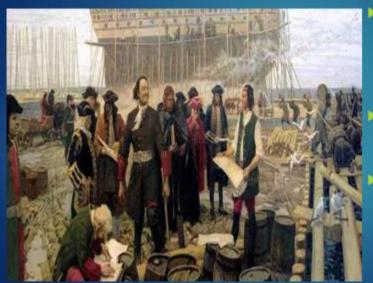
Діяльність:

- Азовські походи 1695-1696 pp. невдалі
- Північна війна зі Швецією 1700 1721 рр.

Результати та наслідки:

- перемога під Нарвою
- Побудова нової столиці Санкт-Петербурга
- Підписання Ніштадського миру зі Швецією у 1721 рр.
- Вихід до Балтійського моря.

ОСОБЛИВІСТЬ РЕФОРМ

- Зовні реформи демонстрували розрив із старим спадком і символізували орієнтацію країни на Захід
- Сприяли економічному зростанню і посиленню військової могутності країни
- Абсолютна влада царя, опора на дворянство, заснування мануфактур із використанням праці кріпаків закріплювало «консервувало» феодальні

Створення СЕНАТУ (вищий законодавчий і судовий орган при царі)

Створення КОЛЕГІЙ (управління різними сферами життя) Підпорядкування церкви через СИНОД (колегія під світським управлінням)

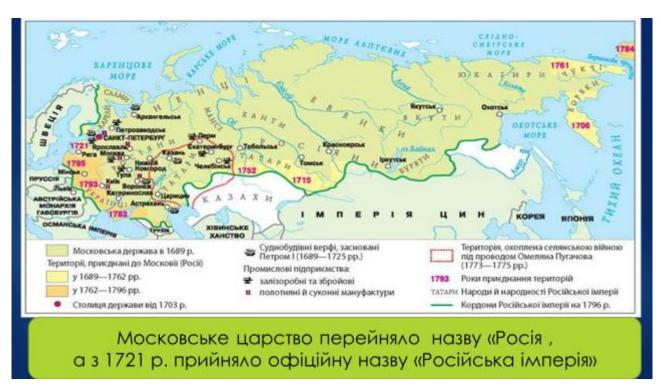
Поділ імперії на ГУБЕРНІЇ (губернатори підпорядковані царю)

Внутрішня політика Петра І Створення ФЛОТУ(збудований з порушенням технологій, тому невдовзі був втрачений)

Створення
ПРОМИСЛОВОСТІ
(державні
мануфактури
працювали на військові
потреби із
використанням праці
кріпаків)

ВІЙСЬКОВА реформа(регулярна армія, озброєна й навчена за європейськими зразками, складалася з рекрутів, які служили 25 років) Реформи життя
АРИСТОКРАТІВ (ліквідація
відмінності між
боярством і
дворянством: обов'язок
царської служби;
примусова європеїзація
побуту)

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: https://youtu.be/hDwwH4hcPu4?si=cuCexfGbjw9VzqBg

Бесіла

- Які заходи сприяли посиленню влади царя Івана IV?
- Які заходи позитивно вплинули на розвиток держави, а які негативно?
- Дайте оцінку внутрішній політиці Івана IV Грозного.

- Чи була схожою політика Івана IV на політику європейських монархів?
- За яких обставин до влади прийшов цар Михайло Романович?
- Яка династія прийшла до влади після Рюриковичів?
- Які особливості політики Петра І?

Домашнє завдання:

- Прочитайте § 21
- Записати внутрішню і зовнішню політику Івана Грозного та Петра І.
- Повторити тему «Реформація у Європі».

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіху у навчанні!